

ESKUBIDEA'K

SARRERA:

JAINKOA`k, gure ARIMA`k, ikertzailletasunezko gai Mundu onetan, BERA`k ipinitako lege-artera bialtzen gaitu, bear dogun tresneriarekin.

Tresneri aundiena, gure arrazoizko ARIMA`k dira, danok eskubide ta zor bardiñakaz gaituta. Eta ARIMA da NORTASUNA`ren giza-mailla emoten dauskuna

Eskubidea orregaitik, Nortasanarena da. Ardura be bai!. Errez da orduan ulertzea, Gai-Mundu onetan, ez dagoela eskubiderik zorrik gabe.

ONU:

Mundu`ko bigarren atsekabezko-gudatik urten gendunean, eta zelako astokeri- ak egin ziran ikusita. mundu`ko nagusien artean, oartzen asi ziran, erri ta gizartearen eskubide guztiak zaindu bear zirala. Edozein arazo konpontzeko, beti borrokan ibili bearrik osterantzean, Mundu`ko gizarte guztiaren itxaropena oso negargarria izango zalako.

1944`an, Txina, Estatu-Batuak, Frantzia, Ingalterra eta Sobiet-Batasuana, Dunbarton`eko buruz-buruko alkar-izketan batzartuta, bidea emon eutsoen, Kalifornia`n berrogeita-amaika Nazio`en arteko San-Franzisko`ko Urian egin zan batzarrari, 1945`an Aprille`ko 25`etik, Bagilla`ren 26`eraño.

Batzen orren elburu nagusi-lez: Erri guztien arteko bakearen ziurtasunezko babesa izan zan. Nazioen artean, adiskidetasunaren berogarritasuna sortzea. Eta errien arteko lankidetasuna, Munduan ekonomiaren arloetan sortzen ziran arazoai, gizartean, jakintzan edo giza-aldekoetan (humanitarismo) konpondu daiten. Eta gizon/emakumearen oiñarrikoko eskubideak berotu, aurrerantz benetan lortu daiten, danok demokrazi on-baten ezartzea.

ONU`ren erakundeko eskutitz ori 1945`an Urrilla`ren 24`an sinatu zanean, agintari guztiak eraikita geratu zan erakunde..

Gero, 1948`an, Nazio Batuetako Erakunde`en Giza Eskubidearen Batzordeak antolatu eta Paris`en batzartuta, Mundu onetako guztientzat, Giza Eskubidearen Adierazpena ogeita-amar lege-gai`etan, argitaratuta aldarrikatu eben, Abendua`ren 10`an. Espaiña`ren ordezkariak, artean zirala.

ESKUBIDEA`k eta LEGEA`k:

ONU`ren Giza-Eskubideen aldarriketa ori, Ludi onek daukazan berezko lege-geetan oiñarrituta dago. Eta oso pozgarria da ori.

Adibidez: Bere zerrendako 28`n lege-gaiak diño. "Gizon/emakume guztiak, eskubidea daukiela, gizarte eta erri-arteantolamentu on-bat ezarri daitela eskatzeko, eskubidearen askatasunak bete daitezkan, aldarrikapen oneitan esaten diran lez".

Zer gertatzen da baiña..... gaur egun eskubide guzti orreik ankanz-gora agertu daitezkan?

Ikustea baiño besterik ez dago, Erroma ta Godo`tarren menperatzaille asmakizunezko legeak, batzuegandik eten-bako alegiñean XVIII`n gizalditik laterritzen zirala, oraindiño bertan daukaguzelako. Berezko-legeen aurka-koak dirala ukatu ezinik.

Edestiari apur-bat begituta, errez ikusten da. Erroma ta Godo`tarren, bai-ta batzuen Katolikotasun edo edozein erlijioaren laguntzagaz batera, lenagoko asmakizunetan egon ziran gogoak, erri ta erritarrak indarkeriz batzangozko, gaurko Laterrietan dagozela.

Bai! Zesar`ek, erri ta gizarteak banandu daitezkan, maltzurtasunezko bidetik ibili ebazan "VENI, VIDI, VICI" esan orreik, Erdira-zaleko Laterritarrai, gaur, argi ikusten jakiela.

Gaur ori ikusteko, ez da iñora joan bear: Gu, "Erri-bat garala esan orduko". Espaiña`ko erdira zaleak: Eurak "NAZIOA`ren NAZIOA" dirala esaten dabe. Eta zer esan gura dabe NORKERI orregaz, eurak... JAINKOA`ren parekoak dirala? Baten-batek: "Geiegizko Neurri-gabeke-ria". Burua altzau barik esango eban.

Gure iker-lan bidetik atzeman emon geuntson Nazioa`ren itz-zentzuari, berezko jaiotzaren mailla-bat dala ikasita, eta ez dago gure almenean, zentzuzko zeaztasun orreitan aldatzeko aukerarik, berezkotasunaren adierazpenak diralako.

Gaur... zer esango leuke Estatu Batuetako lendakari izan zan Truman`ek eta beren denborako gizarteak, nai-ta berak 1945`an Dagonilla`ren 6`an Japon`eko Irosiman ta Nagasakin atomozko leergailluak bota, gaur, giza-eskubideakin sortzen jakunakaz? Bera eta bere denborako gizarte! ez ziran izan... gizartearen eskubideak sortu eban aundienetariakoak? Zer gertatu da Ameriketan?

Dana dala, gaur Munduan ikusten doguna eta Espaiña`n batez-be, sasi-jainkotasunezko menperatzaille zaleak, gero-ta geiagoko urduritasunean sartuta dagozela, aldarrikatu egiten dauazan sasi-arrazoi orreik, ezin dabezelako egiaaren arrazoizko maillan eutsi.

Euren esanetan, Trikimailluzko arrazoi asko ibiliko dabez, guzurak, guzurrez- ko sasi-arrazoiekaz izan ezik, ezin diralako itxura baten ulertu.

Orregaitik gagoz belaueraiño sartuta, sasi-arrazoizko lokatz artean.

Laterrien egokitasunak, arrazoizko itzarmen edo elkar-go bidetik lortu bear dira (ez dagoelako beste biderik). Eta azkera orreitan, goragoko elburu nagusiak lortu.

Sekula indarkeriz edo larderialdetik, unetxo orreitan, jaioten garan erri ta gizartearen eskubideko ardurak eze-reztu egiten diralako.

Ekintza orregaitik, Or! gaurko gizarte arduragabeke-ria egokituta.

Gaurko Laterriak, ez dira zentzunezkoak.

ATUTXA`tar Paul

Zornotza`n 2005`an urtarrilla`ren 26`an